

*A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság*

Pfv.V.20.852/2015/7.

A Kúria dr. Varga Tamás ügyvéd (Dr. Varga Ügyvédi Iroda) által képviselt felperesnek dr. Kisteleki Gabriella ügyvéd által képviselt alperes ellen használati díj megfizetése iránt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt 9.P.22.916/2013. számon megindított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 25. napján meghozott 44.Pf.637.170/2014/3. számú jogerős ítéletével szemben a felperes 2015. március 3. napján 23. sorszámon előterjesztett, 2015. május 30. napján Pfv.5. sorszámon megindokolt felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 214.300 (kétszáztizennégyezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A fizetési meghagyással indult, ellentmondás folytán perré alakult ügyben a felperes 2013. december 4. napján előterjesztett keresetében 2.400.000 forint, ennek 2008. május 21. napjától a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest használati díj címén. Az alperes - aki volt házastársa - és a felperes holtigtartó haszonélvezeti joggal rendelkeztek a gyermekeik tulajdonát képező ingatlanon. Az ingatlanban 2001-től 2011-ig, eladásáig üzleti tevékenység folyt, két gazdasági társaságnak is székhelye volt. A gazdasági tevékenységet az alperes folytatta, aki megállapodás alapján 2004 júniusától 144.000 forint/hó összeget fizetett a felperes haszonélvezeti jogára tekintettel. 2006. április 30-án a felperes a megállapodást felmondta, mert az alperes a fizetési kötelezettségének nem tett eleget. 2006. május 1. és 2008. május 21. napjáig érvényesített használati díjat havi 100.000 forint összegben.

Az alperes védekezésére előadta, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 4.P.86.798/2007. szám alatt használati díj iránti pert kezdeményezett az alperessel szemben, ami 2009 májusában azzal zárult le, hogy a felperes illetékfeljegyzési jog iránti kérelmét elutasították. Ezen perindításhoz képest az igényérvényesítés nem késett el. Egyébként a felperes a használati díj iránti igényéről nem mondott le. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.P.50.537/2007/8. számú ítélete azt állapította meg, hogy az alperes a felperes sérelmére birtokháborítást követett el, ezzel azt kívánta cáfolni, hogy a feleken kívül álló gazdasági társaságok tartoznának használati díjat fizetni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte elévülésre hivatkozva. A felperes 2013. február 13. napján, több mint öt éven túl érvényesítette az igényét. Érdemben arra hivatkozott, hogy a felperes egy korábban közöttük folyamatban volt perben lemondott a használati díjról. Egyébként az alperes maga soha nem használta a perbeli ingatlanrészt, azt a Bt. használta, illetve a Kft. Emellett a havi 100.000 forintban meghatározott díj indokolatlan. A felperes által hivatkozott 2007-ben indított perről nem volt tudomása, az olyan szakaszban szűnt meg, amikor a bíróság az alperest arról még nem értesítette. Így e perindítás nem alkalmas az elévülés megszakítására.

A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2014. április 17. napján meghozott 9.P.22.916/2013/13. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 256.666 forintot, ennek 2008. március 22. napjától 2013. június 30. napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát, továbbá 2013. július 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra az állam javára fizessen meg 15.400 forint illetéket, míg 128.600 forint illetéket az állam viseli.

Az alperes elévülési kifogására tekintettel megállapította, hogy a felperes követelése 2006. május 1. napjától esedékes. 2007-ben a felperes ugyan pert indított a követelés érvényesítésére, de keresetlevelét a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította. A felperes ezt követően 2013. február 13. napján kezdeményezte jelen pert megelőző fizetési meghagyásos eljárást. A Ptk. 324. § (1) és 327. § (1) bekezdésének keretei között az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2007-ben megindított per nem tekinthető a követelés bírósági úton történt érvényesítésének, mert ehhez pusztán a keresetlevél benyújtása nem elegendő, szükséges az eljárás felperesre nézve sikeres lefolytatása is (BH 2007. 229.). A felperes által hivatkozott bírósági eljárás kezdeményezése tehát a követelés 2008. február 12-ig lejárt része elévülését nem szakította meg, az elévült.

A felperesnek csak a 2008. február 13. és április 30. napja közötti időre fennálló követelése volt vizsgálható. A felperes, mint az ingatlan haszonélvezője a Ptk. 157. § (1) bekezdése értelmében jogosult volt a birtoklásra, használatra, hasznok szedésére. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 3.P.50.537/2007/8. számú ítélete az ingatlan használatát megosztotta, és indokolásában megállapította, hogy az alperes megfosztotta a felperest a haszonélvezetből fakadó birtoklási, használati jogosultság gyakorlásától, birtokháborítást valósított meg. Nem fogadta el az alperes védekezését, hogy a felperes lemondott a használati díj iránti igényéről, mert a birtokháborítás miatti perben tett nyilatkozata szerint azt külön perben kívánta érvényesíteni. Ez eljárásjogi nyilatkozat volt és nem az anyagi jogi követeléséről lemondás.

A használati díj mértékénél a felperes által megjelölt havi 100.000 forintot azért vette alapul, mert a felek korábban már ennél magasabb használati díjban megállapodtak, így a 100.000 forint realitása külön bizonyítás nélkül is megállapítható volt.

A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

A felperes a keresetének történő teljes helyt adás, az alperes a marasztalás leszállítása, az őt megillető perköltség felemelése érdekében fellebbezett.

A Fővárosi Törvényszék 2014. november 25. napján meghozott 44.Pf.637.170/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy nyolc napon belül - leletezés terhe mellett - rójon le az iratoknál 15.000 forint fellebbezési illetéket. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon

belül fizessen meg az alperesnek 51.700 forint másodfokú részperköltiséget. Rendelkezése szerint 171.500 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a helyesen megállapított tényállásra és az arra alapított döntés érdemi helytállóságára tekintettel helyes indokai alapján hagyta helyben. A fellebbezésekben írtakra tekintettel rámutatott, hogy helyes volt a követelés részbeni elévülésével kapcsolatos elsőfokú bírósági álláspont. A Ptk. 327. § (1) bekezdésének helyes értelmezése szerint a bírósági úton való igényérvényesítés a követeléssel élő félre nézve kedvező érdemi döntést is magában foglalja. Ennek hiányában nem szakítja meg az elévülést. Helyesen mérlegelte az elsőfokú bíróság a használati díj összecszerűsége kapcsán a bizonyítékokat (Pp. 206. § (1) bekezdés). Az alperes az elsőfokú eljárás során konkrétan nem tette vitássá a használati díj összegét, e tárgyban bizonyítási indítványa nem volt. A havi 70.000 forintos mértékre csak a másodfokú eljárásban hivatkozott, ami a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján már nem volt figyelembe vehető. Az alperes javára megállapított ügyvédi munkadíj nagyságrendjében megfelelt a pertárgy értékének, a kifejtett ügyvédi tevékenységnek és a pernyertesség-pervesztesség arányának, így a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Sem felemelése, sem leszállítása nem volt indokolt (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés). A másodfokú perköltségről a Pp. 81. § (1), 86. § (3) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján döntött.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a keresetének maradéktalan teljesítését kérte. A jogerős ítélet álláspontja szerint a Ptk. 301., 324. és 327. §-át sérti. Sem maga a Ptk., sem a Ptké. nem tartalmaz olyan feltételt, hogy az elévülést csak a sikeresen érvényesített kereset szakítja meg. Ha ugyanis sikeres kereset alapján döntött volna a bíróság, akkor jelen keresetlevelét ítelt dolog miatt érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani. Korábbi per kezdeményezését az illeték lerovásának hiánya miatt utasították el idézés kibocsátása nélkül, és nem más okból, vagyis egyébként hiánytalan, elbíráható keresete volt, ami alkalmas az elévülés megszakítására. Az elvülésre vonatkozó szabályokat mindkét bíróság tévesen és jogszabálysértően alkalmazta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte, mert megítélése szerint az elkésett. Másodlagosan a jogerős határozat hatályában fenntartását indítványozta, mert az mindenben megfelel a jogszabályoknak. Az elévülés kérdését tekintve az eljáró bíróság érvelésével egyetértett, az elévülést megszakítani csak az eljárást befejező érdemi határozat tudja.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban jelölte meg, hogy az elévülés, az elévülés megszakítására vonatkozó szabályok hibás alkalmazása miatt utasította el a 2008. február 12. napját megelőző időre vonatkozó használati díj iránti követelését. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet azonban nem jogszabálysértő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmére tekintettel a Kúria rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelem nem késett el, azt a felperes - ha hiányos tartalommal is - de 2015. február 27. napján postára adta. Így a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítására (Pp. 273. § (1) bekezdés) nem volt alap.

A felülvizsgálati kérelem tárgyában annak a kérdésnek volt relevanciája, hogy a felperes által 2007-ben használati díj megfizetése iránt előterjesztett keresetlevél alkalmas volt-e az elévülés megszakítására (Ptk. 327. § (1) bekezdés), önmagában egy keresetlevél előterjesztése megfeleltethető-e „a követelés bírósági úton való érvényesítése” követelményének. A perbeli esetben ugyanis az történt, hogy a felperes jóllehet előterjesztett keresetlevelet, de azt a bíróság idézés kibocsátása nélkül elutasította, mert annak hiányait a felperes a megadott határidő alatt nem pótolta. Az eldöntendő kérdés, hogy egy tárgyalás kitűzésére, így az idézés kibocsátására sem alkalmas keresetlevél megszakíthatja-e az elévülést. A követelés bírósági úton történő érvényesítése egy folyamatot jelent, ami a keresetlevél előterjesztésétől, a keresetlevél alapján tett intézkedéseken keresztül, a tárgyaláson át az érdemi elbírálásig tart. Egy a hiánypótlás ellenére idézés kibocsátására sem alkalmas keresetlevél nem alkalmas az eljárás megindítására, ilyen módon a követelés érvényesítésére. Már pedig az elévülést a követelés bírósági úton való érvényesítése szakítja meg. Ezt a bírói gyakorlatban megfogalmazott értelmezést vitte tovább a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:25. § (1) bekezdés c) pontja, amikor kimondta: az elévülést a követelés kötelezettrel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése megszakítja, ha a bíróság az eljárást befejező jogerős érdemi határozatot hozott.

A Kúria tehát a jogerős ítéletben írt okfejtéssel egyetértett, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem volt jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta. A felperes pervesztése okán az alperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült költségét a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján köteles megtéríteni. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetékről a rendelkezés az Itv. 74. § (3) bekezdésén, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és 14. §-án alapult.

Budapest, 2016. február 3.

. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró Dr. Tokaji Fruzsina s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő